

УДК 32:35.072(477)

ПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ НА РЕФОРМУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Богдан Сітарський^{а*}

^а*Кафедра національної безпеки та політології, Національний університет "Острозька академія", Острог, Україна*

Анотація

Головна мета праці – дослідити політичний вплив та його корисливі прояви в народних депутатів України на процес формування та функціонування об'єднаних територіальних громад. У нашій роботі політичний вплив розкрито як елемент непрямой політичної агітації депутатів в окрузі через механізм надання фінансування та виділення державних субвенцій із державного бюджету України громадам, що є досить популярним та дієвим інструментом безпосереднього впливу на жителів об'єднаних територіальних громад. Перший розділ нашого дослідження присвячений вивченню та інтерпретації поняття політичного впливу та методам, якими можна його досліджувати. Другий розділ містить спробу проаналізувати прогалини реформи децентралізації, що зробили можливим поширення такого корисливого політичного впливу. Третій розділ містить емпіричну частину нашого дослідження, де ми отримали результати наявності взаємозалежності політичного впливу народних депутатів і обсягу виданих державних субвенцій громадам у 2020 році.

Ключові слова:

децентралізація, територіальні громади, політичний вплив, місцеві вибори

*адреса до кореспонденції:
bohdan.sitarskyi@oa.edu.ua
*ORCID:
0000-0001-5987-9572

Історія статті:

Надійшла 02.09.2022
Прийнята 30.10.2022

Зміст цієї роботи може бути використаний на умовах міжнародної ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0). Будь-яке подальше розповсюдження цієї роботи повинно містити покликання на автора(ів) та назву роботи, покликання на журнал та DOI.

Вступ. Процес децентралізації був досить важливим досвідом для багатьох країн під час демократизації. В більшості європейських країн реформа децентралізації триває десятиліттями із поступовими змінами та оновленнями. Для України цей процес є не менш необхідним та важливим як для євроінтеграції,

так і для розвитку інституту місцевого самоврядування. Українська реформа децентралізації, що почалася декілька років тому, передбачає широкий перелік змін та декілька стадій реформи від ліквідації старих адміністративно-територіальних одиниць – районів, до передачі нових повноважень найменшим адміністративним одиницям – громадам. Відповідно до цього, новостворені громади стають менш залежні не лише від центральної влади, але й від обласних чи районних рад. Постає питання, як відбувався процес формування територіальних громад? Чи відбувався цей процес відповідно до законодавчих умов та рекомендацій? Особливо важливим питанням цього дослідження є те, як саме здійснювали політичний вплив на процес формування громад? Чи мав політичний вплив (а саме дії місцевих чиновників, спрямовані на гальмування утворення громади чи збереження влади, або ж дії народних депутатів) ознаки соціально-економічних чинників чи партійної приналежності? Чи були громади поділені відповідно до наявної більшості виборців тієї чи тієї політичної сили? Чому проявляється політичний вплив попри те, що громади є найменшими адміністративними одиницями? Власне, ключовим аспектом нашого дослідження буде саме поняття політичного впливу на формування громад. Як прослідкувати його наявність, чому він проявляється та які саме наслідки такого впливу можуть бути для процесу реформи децентралізації загалом? Важливо врахувати, чи наявний політичний вплив може бути пов'язаний із факторами успіху чи невдач реформи.

Мета та завдання. Головною метою є дослідити форми та причини поширення політичного впливу під час процесу функціонування територіальних громад, зокрема потенційні наслідки від впровадження реформи.

Для досягнення мети необхідно визначити головні особливості процесу децентралізації в Україні, а саме політичну дискусію та боротьбу щодо розроблення та впровадження реформи децентралізації, загальну підтримку реформи, законодавчі правила та рекомендації, головні недоліки та поточні результати реформи. Важливим завданням є зібрати бази даних об'єднаних територіальних громад щодо підтримки політичних партій, розмірів громад та кількості виділених громадам субвенцій. Завданням також є визначити види, форми та чинники політичного впливу під час формування та функціонування громад.

Огляд літератури. Головний фокус нашого дослідження буде спрямований не на саму реформу чи процес децентралізації в Україні, а на процес формування громад та наявності політичного складника під час цього процесу. Передусім базу нашого дослідження становитимуть офіційні джерела та аналітичні довідки щодо процесу децентралізації в Україні [10] [17], звідки можна почерпнути нормативно-правову базу децентралізації в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [20], план заходів з її реалізації [19] (в яких окреслено загальні плани та процеси, що будуть здійснювати в межах реформи та під час створення об'єднаних територіальних громад) та Закони України “Про добровільне об'єднання

територіальних громад”[18] і “Про місцеве самоврядування в Україні”[19], що в сукупності охарактеризує загальний механізм формування громад в Україні.

Основою теоретичної бази нашого дослідження будуть праці науковців, що спрямовані на аналіз та вимірювання поняття політичного впливу. Зокрема праця В. Бабки [4], в якій автор розкриває суть та зміну поняття політичного впливу з різних точок зору, що допоможе краще розкрити предмет нашого дослідження. Крім того, важливою працею є аналіз А. Умланда [3] та В. Романової щодо результатів та викликів реформи децентралізації від початку реформи, що дозволило виокремити потенційні причини успіху чи неуспіху реформи через наявний політичний вплив, а саме зосередження суб’єктів вироблення політики на повноваженнях та ресурсному забезпеченні, або ж примусовий характер об’єднання громад. У контексті політичного впливу місцевих чиновників на формування громад досить цікавою є робота М. Горбатюка [7], яка представляє спосіб аналізу впливу регіональної і місцевої політичної еліти на прикладі Вінницької області за допомогою позиційного методу. Автору вдалося охарактеризувати позиції місцевих та районних (чи обласних) еліт та виокремити основні моделі поведінки представників місцевих еліт – сприяння реформі, затягування реформи, перешкодження реформі.

Окремим пунктом нашого дослідження є аналіз потенційних причин та форм політичного впливу народних депутатів на об’єднанні територіальні громади в тих округах, в яких вони були обрані. Відповідно, в цьому напрямку досить вагомими є дослідження ГМ “ОПОРА” [11] та їхні щорічні звіти з аналізом розподілу та виділення державних субвенцій із бюджету України. Саме їхній моніторинг є важливим доказом політичного впливу з боку народних депутатів та вказує на головний інструмент їхнього впливу – фінансування соціально-економічних проєктів громад [22]. Щодо кількісних даних, то головними джерелами для нашого дослідження є офіційна регіональна статистика та дані моніторингу формування громад в Україні [15].

Методи дослідження. Методологія нашого дослідження для аналізу політичного впливу народних депутатів на об’єднанні територіальні громади складається із статистичного аналізу за допомогою множинних логістичних регресійних моделей.

Гіпотези. Головною гіпотеза нашого дослідження: що більшими є територіальні громадами, то більш виразним є політичний вплив.

Другою гіпотезою є те, що партійність голови територіальної громади (або якою партією був висунутий голова громади) впливатиме на кількість виділених субвенцій для громади.

Результати. Ключовим поняттям у нашому дослідженні є сутність політичного впливу, як саме ми його інтерпретуємо та що є його основою. В наукових працях є досить багато пояснень та розумінь політичного впливу, оскільки поняття можна розглядати по-різному залежно від характеристик, що лежать в основі, відповідно варто зрозуміти, які категорії політичного впливу були дослідженими та як саме їх інтерпретували науковці.

Неоднозначність поняття політичного впливу чітко виокремив Д. Виговський у своїй статті, де запропонував почати вивчення та аналіз політичного впливу з поняття “впливу” як окремої категорії. Згідно з його тезою, вплив – це певний перелік факторів або якийсь один визначний фактор, який за інших умов може змінити поведінку індивіда в бажаному напрямку [6]. Крім того, під впливом можна також розуміти конкретну дію, направлену на конкретного суб’єкта. Також існують схожі інтерпретації, в яких прослідковуються вже наявність влади, авторитету, історичних осіб тощо. В такому випадку Д. Виговський вказує на те, що однією з вагомих особливостей поняття “вплив” є ненасильницький характер та наявність авторитету, який безпосередньо взаємопов’язаний із впливом.

Поняття політичного впливу можна використовувати як у широкому, так і вузькому розуміннях. У широкому розумінні це низка дій певного та визначеного суб’єкта з ненасильницьким характером, що мають на меті зміни наявного “статусу-кво”, поведінки суспільства, інститутів чи конкретного індивіда. У вузькому розумінні, поняття політичного впливу можна звести до взаємовідносин між суб’єктами політики (із невизначеними переліком, хто саме є суб’єктом політики, як от особа чи окремий інститут) з метою отримання різноманітних дивідендів чи вигод [6].

На нашу думку, поняття політичної влади є значно ширшим від поняття політичного впливу; досить часто політичний вплив може бути складником політичної влади, однак влада може мати більший масштаб, більшу кількість ресурсів, інші орієнтації, структуру, засоби впливу тощо. Таким чином, в нашому дослідженні ми не будемо ототожнювати поняття політичної влади та політичного впливу та розглядатимемо вплив як окрему категорію політичних відносин, процесів чи буття. В. Бабка [4] у своєму дослідженні теж вказує на те, що політичний вплив може слугувати способом взаємодії суб’єктів у політичній сфері або розкривати зміст реалізації влади політичної. З його точки зору, політичний вплив є універсальним поняттям, що підкреслює певний процес або ж дію, а не ймовірний потенціал або ж позицію.

Одним із головних понять політичного впливу, що ми хочемо відзначити в нашій роботі та частково взяти його за основу, є поняття, що запропонував В. Бабка у своїй праці щодо тенденцій концептуальних змін політичного впливу. Він запропонував розглядати поняття політичного впливу через механізм відносин суб’єктів у політичній системі, що виражаються через призму дії або сукупності різноманітних дій агента впливу (тут мають на увазі ініціатора або суб’єкта політичного впливу) з метою або кінцевим наслідком змінити почуття, погляди, поведінку адресата впливу (або ж об’єкта політичного впливу) в середовищі суспільного чи політичного буття [4]. Це поняття можна назвати проміжним між широким та вузьким розумінням політичного впливу, і воно досить чітко визначає два важливі елементи, що будуть складниками нашого дослідження – наявність агента та адресата впливу, оскільки в нашому дослідженні ми спробуємо встановити зв’язок або ж взаємозалежність між агентом

впливу з боку політичних сил, народних депутатів, голів громад та адресатами (жителями об'єднаних територіальних громад або ж громадами як єдиною структурною категорією).

Для більш комплексного вивчення поняття політичного впливу також потрібно зважати і на поняття мотивів агентів політичного впливу, оскільки саме наявність мотиву та суть мотиву може розкрити початкові стимули, якими керуються суб'єкти політичного впливу для досягнення поставлених власних цілей і результатів. Однак, мотиви можуть бути не лише в агентів політичного впливу, але і в адресатів, оскільки вони теж можуть мати власні мотиваційні орієнтації, що провокуватимуть їх змінювати власні погляди чи поведінку.

Окремим складником дослідження політичного впливу є категорії ресурсів, що можуть використовувати агенти впливу під час безпосереднього здійснення політичного впливу. Наявність чи відсутність ресурсів можуть впливати на те, як саме буде здійснений політичний вплив та як агенти будуть досягати бажаного результату чи бажаних вигод. Кількість таких ресурсів також варто розглядати системно, оскільки враховуючи, що в нашому дослідженні агентами впливу будуть саме представники влади, то наявні ресурси теж будуть залежати від їхньої посади, повноважень та підтримки з боку інших політичних сил. В. Бабка у своїй роботі зауважує, що однією із найбільш поширених класифікацій ресурсів є класифікація А. Етціоні [5], що передбачає три головні групи та декілька додаткових ресурсів. Серед них варто відзначити утилітарні ресурси (матеріальні, економічні, культурні та соціальні блага), силові (адміністративний або ж кримінальний вплив; тут одразу можна відмітити характеристику політичного впливу, що може набувати насильницького або ненасильницького характеру), нормативні (засоби впливу на ціннісні орієнтації, поведінку, свідомість через законодавство, культурні або соціальні норми) та інформаційні ресурси (ЗМІ, соціальні мережі, телебачення тощо). В нашому дослідженні ми хочемо звернути найбільшу увагу саме на адміністративні, інформаційні та нормативні ресурси, які можуть використовувати представники політичних партій або народні депутати під час здійснення політичного впливу на об'єднані територіальні громади.

Загальний процес здійснення політичного впливу може виглядати таким чином [5]:

1) аналіз вибору ситуацій, в яких можна використати засоби впливу, а саме ресурсів та інструментів (в більшості випадків за наявності кількісних показників та можливостей реалізації впливу);

2) встановлення контакту між агентом впливу та адресатом, передача інформації для зміни мотивів та орієнтацій адресата, закріплення змінених мотивів або будь-якого іншого виду спонукання адресата до здійснення нових орієнтирів, поведінок, рішень; тобто відбувається вплив на адресата з використанням різноманітних інструментів та засобів через прямий або непрямий контакт агента впливу з адресатом;

3) аналіз досягнення результату та оцінка досягнення мети з аналізом подальшого використання інструментів, ресурсів, засобів для наступних дій (якщо вплив не був одноразовий). На цьому етапі агент впливу аналізує, наскільки здійснений вплив був позитивним чи негативним для нього та чи потребує цей вплив виправлень.

Таким чином, політичний вплив – це певний механізм дій, що здійснює конкретно визначений агент впливу з використанням широкого переліку ресурсів на адресатів впливу з метою досягнення власних цілей. На нашу думку, в політичній сфері такий вплив може проявлятися під час здійснення політичних реформ. Наприклад, політичний вплив на запуск, реалізацію або зміну тієї чи тієї реформи в політичному чи суспільному житті країни. Тобто цей вплив справді матиме ненасильницький, системний, адміністративний, та авторитетний характер. У контексті реформи децентралізації України та прояву політичного впливу успіх чи прогалини в реформі можуть бути інструментом “у руках” політичних партій або народних депутатів для здійснення політичного впливу на об’єднані територіальні громади, отримання електоральних бонусів, більшої популярності чи підтримки, медійності, реклами тощо.

Головним інструментом для аналізу політичного впливу в нашому дослідженні є регресійні моделі. Цей метод дозволяє побудувати модель, яка буде враховувати лише істотні чинники, завдяки чому можна визначати та коригувати показники залежної досліджуваної змінної. У випадку коли регресійна модель була побудована на значущому рівні, рівняння регресії вказує не лише на взаємозалежність, але і безпосередньо яка саме із незалежних змінних впливає на залежну змінну, що безпосередньо важливо для нашого дослідження і допоможе підтвердити або ж проілюструвати наявність чи відсутність політичного впливу на об’єднані територіальні громади.

Рівняння множинної логістичної регресійної моделі, що ми використовували у нашому дослідженні, виглядає так [2]:

$$Y_{-i} = \beta_0 + \beta_1 x_{(1),i} + \beta_2 x_{(2),i} + \dots + \beta_k x_{(k),i}, \quad (1)$$

де, Y_{-i} – це залежна досліджувана змінна з індексом i , що репрезентує результат спостереження (чи індекс вказує на те, що $Y_{-i} = 1$ або ж $Y_{-i} = 0$); β_0 та β_1, β_k – параметри моделі; $x_{(1),i}, x_{(2),i}, x_{(k),i}$ – незалежні змінні моделі, що вказують на цінність кожної змінної для спостереження i .

Крім того, ми використовуватимемо альтернативну модель – логістичну регресію. В таких моделях використовують дворівневі категоріальні змінні, що описують бінарним кодом. Зазвичай ці змінні описують показниками 0 та 1, в яких ми можемо закодувати різноманітні категоріальні ознаки. До прикладу, 0 може означати відповідь “ТАК”, а 1 – відповідь “НІ” чи 0 – “ознака кандидата, що є членом партії”, а 1 – “ознака кандидата, що не є членом партії” тощо [14]. Звісно, часто трапляється так, що неможливо врахувати всі аспекти змінної лише бінарним кодом, саме тому множинна логістична регресія дозволяє враховувати змінні з багаторівневим кодом, у яких можна закодувати необхідну

кількість показників, наприклад, великий діапазон показників із нашої зібраної бази даних.

Рівняння такої регресії виглядає таким чином:

$$\text{logistic}(y) = 11 + \exp(-y) \quad (2)$$

або ж:

$$P(y(i) = 1) = 11 + \exp(-(\beta_0 + \beta_1 x_{(1)} + \dots + \beta_k x_{(k)})) \quad (3)$$

Змінні в рівнянні означають ті ж показники, що і в попередній регресійній моделі.

Під час дослідження ми збрали базу даних із 1440 громад (включно із закодованими та обробленими даними з результатами місцевих виборів 2020 р.). Відносно до зібраних даних, розміри громад за кількістю населення досить відрізняються (з мінімальною кількістю населення 1368 жителів та максимальною – 2962180 осіб). Сумарна кількість громадян, що проживають в об'єднаних територіальних громадах, становить 38122555, що є досить великою часткою. В середньому в громадах проживають 26493 людини.

Областями лідерами за кількістю населення в громадах є Дніпропетровська та Харківська області (додатково ще м.Київ як окрема громада). Загалом лише декілька областей не об'єднали в громадах більш як 1 млн громадян, а саме Луганська, Кіровоградська та Чернівецькі області.

До того ж громади були створені нерівномірно від самого початку через добровільно-примусовий фактор створення громад. Відповідно громади в окремих областях створювали частіше, а в інших навпаки пасивніше, відповідно кожна область через свої демографічні особливості не є рівномірною за кількістю населення. Варто зауважити, що окремі області (як-от Закарпатська) мають досить складне та проблемне сполучення між населеними пунктами, що ускладнює процес утворення громад або ж безпосередньо впливає на рівень спроможності громади (через малий бюджет та відстороненість від інших населених пунктів).

Ще одним показовим фактором неоднорідності поділу населення громад серед областей є добровільний етап створення громад, який відбувався із 2015 по 2019 рр., та примусове або ж обов'язкове об'єднання громад у 2020 р., що одразу впливало і на чисельність та доходи громад.

Що стосується кількості населених пунктів, які входять до громад, то діапазон становить від 1 до 36 населених пунктів в одній об'єднаній громаді. Особливих обмежень за кількістю населених пунктів, що мають утворювати громаду, в законодавстві чи методичках не було на старті реформи децентралізації, були лише окремі пункти про взаємозалежність та сполучення між населеними пунктами. Відповідно в середньому в об'єднані територіальні громади входять 7 населених пунктів, а загалом громади об'єднують 10977 населених пунктів.

Площа громад теж може різко відрізнятись: з мінімальною площею в 36 квадратних кілометрів до 1596 квадратних кілометрів. Об'єднані територіальні

громади разом мають площу 51319 квадратних кілометрів, а середня площа громади становить 380 квадратних кілометрів.

Лідерами за кількістю об'єднаних населених пунктів у громадах є Вінницька, Львівська, Житомирська та Тернопільська області. Натомість лише Луганська область має мінімальний показник за кількістю об'єднаних населених пунктів.

Загальна кількість населених пунктів, що була об'єднана в межах територіальної громади, теж потенційно може бути індикатором “бідних” чи “багатих” громад, оскільки досить часто об'єднувалися першими та швидше саме ті населені пункти, на території яких були прибуткові інфраструктурні, виробничі чи фабричні об'єкти. Звісно, що бували і винятки, і навіть малі за чисельністю громади можуть мати досить високий рівень доходу.

Щодо місцевих виборів 2020 р., то більшість переможців на посаду голови об'єднаних територіальних громад є самовисуванцями. В дослідженні ми не брали до уваги партійну приналежність голів громад, оскільки переважна більшість кандидатів були безпартійними (на це вказують як дані ЦВК, так і різноманітні дослідження). Відповідно, ми взяли до уваги саме аспект того, від якої партії був висунутий на виборах кандидат на посаду голови громади.

Аналізуючи результати, важливим пунктом, що варто відзначити, є партійна розпорошеність. Попри те що політична партія “Слуга народу” отримала монобільшість у парламенті та стала “абсолютними переможцями” на виборах до ВРУ 2019 р., місцеві вибори 2020 р. не отримали такого ж результату, і як наслідок 223 голови громад були висунуті від партії та отримали перемогу (лише частина з них є партійцями).

Місцевим виборам притаманні загальні тенденції минулих літ – у них брала участь величезна кількість політичних партій, та перемогу в окремих громадах отримували здебільшого маловідомі, локальні та незагальнонаціональні партії й персоналії (особливо місцеві мери) або ж ті партії, які не потрапляли до ВРУ останніх скликань. Логічним поясненням такого явища ще може бути обов'язкове правило для кандидатів на посаду голови об'єднаної територіальної громади мати партійне представництво, за умови якщо чисельність громади перевищує 10 тис. жителів. Таким чином, базуючись на даних бази, можемо ствердити, що загалом кандидати були висунуті від 47 різних політичних партій. Серед усіх політичних партій найбільше висуванців мали лише такі 6 партій (переважна більшість переможців були самовисуванці – 644 особи).

Попередні дані щодо об'єднаних територіальних громад вказують на неоднорідність як і серед особливостей громад, так і серед голів громад та політичних партій, що їх висували на обраний пост. З іншого боку, з початку реформи децентралізації розширення повноважень та бюджетів громад зробили їх більш вагомими для політичних сил, оскільки громади тепер мають більше ресурсів та контролю. До того ж, громади тепер мають більше можливостей залучати інвестиції та зберігати частини податків на місцях.

Таблиця 1.

Список політичних сил, що висунули найбільше переможців на посаду голови об'єднаної територіальної громади

Політична сила	Кількість переможців (стали головами громади)
“Слуга народу”	223
“За Майбутнє”	90
“ВО Батьківщина”	50
“Опозиційна Платформа За Життя”	49
“Європейська Солідарність”	42
“Наш Край”	41

Джерело: створив автор на основі зібраної бази даних із 1440 територіальних громад.

Аналіз реалізації реформи децентралізації вказує на велику кількість проблем із фінансовою спроможністю громад (дослідження VoxUkraine вказує на те, що за три роки існування громад із 2016 по 2019 в переважній більшості громад розмір державних дотацій лише збільшився, в той час як власні доходи громад зменшилися в 14 із 23 областей) [16], недосконалою законодавчою базою [13], опір реформі з боку місцевих еліт через конфлікти інтересів, блокування рішень, бажання втримати своє виборне місце тощо [8]. Більшість із аналітичних доповідей чи матеріалів, що були проаналізовані в ході дослідження, яскраво доводять тезу про те, що політичний вплив у тому чи тому вигляді (з боку політичних сил, місцевих еліт чи олігархів) був наявним від початку реформи, однак досить важливим є саме економічний аспект умовної “боротьби” за громади.

Досить показовим у цьому плані виявився щорічний моніторинг Всеукраїнської мережі “ОПОРА”. Їхні моніторинги вказують на те, що головним та досить популярним механізмом політичного впливу з боку обраних народних депутатів із мажоритарних округів є механізм виділення субвенцій із державного бюджету України на фінансування різноманітних проєктів у громадах [9]. Аналітики ОПОРИ зазначають, що аналіз заходів та проєктів, для яких відбувається фінансування, містить досить широкі категорії, що дозволяє профінансувати абсолютно будь-які проєкти чи об'єкти. Відповідно саме цим досить часто користуються народні депутати. До того ж відповідна комісія для підготовки пропозицій розподілу субвенцій на соціально-економічні проєкти обов'язково має містити 50% місць для представників бюджетного комітету. Згідно з дослідженнями ОПОРИ, робота цієї комісії не є повністю прозорою, оскільки відомості про склад комісії, протоколи засідань, наявність критеріїв відбору проєктів не висвітлюють у публічному форматі, а тому досить важко прослідкувати, як саме відбуваються та здійснюються рішення щодо фінансування та видання державних субвенцій [9].

Таким чином процес виділення державних субвенцій перетворився з механізму допомоги громадам у певний “майданчик” для взаємодії народних депутатів і політиків та об’єднаних територіальних громад. У більшості випадків це роблять саме з метою отримати електоральні переваги. ОПОРА зафіксувала, що на нещодавніх виборах до ВРУ у 2019 р. як мінімум 33 народних депутати повторно пройшли до парламенту завдяки використаним бюджетним ресурсам саме для фінансування різноманітних проєктів у громадах та самореклами на цьому. Загалом таких випадків реклами та агітації на проєктах, фінансованих із бюджетних коштів, було зафіксовано близько 2734 [1]. Відповідно таке використання державних субвенцій є однозначним підтвердженням політичного впливу з боку народних депутатів, спрямованого на об’єднані територіальні громади.

Загалом у передвиборчий період було зафіксовано близько півтори тисячі ймовірних випадків використання державних субвенцій із метою непрямої виборчої агітації [11]. Серед головних цілей виділення державних субвенцій також є досить багато проєктів “широкого” напрямку, однак здебільшого це проєкти для освітніх закладів. Можна припустити, що це робили з метою непрямої виборчої агітації серед освітян та батьків учнів, з метою “більшого поширення реклами”.

Крім того, важливо зауважити, що під час впровадження реформи децентралізації в Україні розподіл державних субвенцій на фінансування соціально-економічних проєктів не був однорідним [22]. Можна помітити, що кожного року були області, громади яких отримували значно більше фінансування через виділені державні субвенції, що вже свідчить про нерівність розподілу субвенцій, невизначеність, чому відбувається така диференціація із виділенням субвенцій та пріоритезація одних громад перед іншими. Таким чином, це може свідчити про наявність певних політичних анклавів, де народні депутати фокусують свою увагу й ресурси та звідки вони переважно хочуть отримати найбільшу електоральну підтримку. Крім того, можна розглядати механізм виділення як спосіб реклами політичної партії або ж окремого кандидата від партії. Найбільш поширеним є саме другий варіант.

До того ж, спосіб ведення непрямої агітації та реклами депутатів був характерним для всього періоду створення об’єднаних територіальних громад від 2015 по 2020 рр., однак результати моніторингу вказують на те, що найменш активним роком був саме 2020 р. для народних депутатів (менша кількість агітацій та реклами) [22]. Можна припустити, що таке явище є пов’язаним із пройденим виборчим періодом.

Крім того, важливо зауважити, що Кабінет Міністрів України декілька років відмовлявся або ж ігнорував прийняття поправок до постанови, що регулює механізм виділення державних субвенцій, та лише прийняв відповідні зміни частково 2020 р [12]. Залишається відкритим питання, чому більш конкретні механізми розподілу державних субвенцій були прийняті 2020 р. після парламентських та місцевих виборів? Можна лише припустити про наявність

політичних мотивів та інтересів зберігати не повністю прозорий механізм виділення державних субвенцій протягом основного процесу створення громад та проведення виборів у громадах. Що також можна розглядати як безпосередній вплив (або ж у цьому випадку не вплив) на реформу децентралізації в Україні. Таким чином, з 2020 р. Кабінет Міністрів почав визначати пріоритетні громади, яким варто виділяти державні субвенції (кошти виділяються відповідно до 80% загальної чисельності жителів у регіоні) [22].

Головним аргументом підтвердження політичного впливу в контексті нашого дослідження є механізм виділення державних субвенцій для соціально-економічних проєктів в об'єднаних територіальних громадах через народних депутатів. Цей механізм став справжнім інструментом політичного впливу для народних депутатів останніх двох скликань, та досить часто цей інструмент використовували саме для політичного впливу на громади з метою отримання електоральних бонусів. Важливо, що досить часто це був саме прихований або непрямий політичний вплив та непряма політична агітація, що відбувалася через медіа та соціальні мережі. Самі кошти часто демонстрували як власні кошти депутатів або як певний призовий фонд під час конкурсів чи спортивних змагань у громадах. Це також позиціювали як різноманітні власні “подарунки” громадам від народних депутатів, а не придбані за державні кошти. Крім того, непряму рекламу та агітацію проводили собі не лише самі народні депутати, але їхні команди, оточення та місцеві голови громад.

Отже, політичний вплив на процес створення та функціонування громад є однозначним чинником, що лише підкреслює важливість таких досліджень, як наше. Такий політичний вплив є характерним як для регіональних рівнів, так і для загальнодержавних. Суб'єктами впливу є різні групи та політичні еліти, але досить часто їхня мета – це реклама, агітація, збереження влади, збереження контролю над ресурсами. З іншого боку, головними об'єктами впливу є саме жителі громад, якими маніпулюють для отримання електоральних вигод. Головними ресурсами політичного впливу здебільшого є саме фінансові ресурси, вони ж одночасно досить часто і є головними інструментами політичного впливу.

Створивши регресійні моделі на основі зібраної бази даних, ми отримали результати, наведені в Таблиці 2. Незалежними змінними першої моделі стали дані щодо населення, площі, розміру громад, партійності народних депутатів та того, які партії висунули голів громад. Аналіз вказує на те, що з 6 різноманітних моделей саме дані стосовно населення громад та партійності нардепів є найбільш значущими для нашої спостереженої змінної. Скоригований коефіцієнт детермінації вказує на те, що модель описує 41% загалом усіх змінних, що впливають на нашу залежну змінну, що є досить хорошим результатом. Коефіцієнти моделі вказують на те, що зі збільшенням населення громади та із провладною партійністю народного депутата зростатиме кількість та частка виділених для громад субвенцій на різноманітні проєкти.

Таблиця 2.

Результати регресійного аналізу

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Значущість
	B	Стандартна помилка	Бета		
Константа	8973306,333	154741,570		57,989	0,000
population	28,852	1,169	0,595	24,677	0,000
Константа	6589956,232	265312,855		24,838	0,000
population	28,576	1,113	0,590	25,676	0,000
party	3413045,000	316044,827	0,248	10,799	0,000

Джерело: розробив автор на основі зібраної бази даних за допомогою статистичної програми SPSS.

Таким чином, наша перша регресійна модель частково підтверджує нашу тезу, і що більша кількість населення громади, то більші обсяги субвенцій будуть виділені громаді. Це можна пояснити і розмірами громади, і схильністю народних депутатів впливати на великі громади.

Друга регресійна модель, які ми застосували, відноситься до бінарних логістичних регресій. Відповідно тут залежною змінною є приналежність до партії ("party"), а саме факт, чи народний депутат округу належить до провладної партії ("1"), чи ні ("0"). Незалежними змінними тут теж будуть кількість виділених субвенцій, розмір, населення, площа громади та яка партія висунула голову громад на виборах.

Бінарна логістична регресія була проведена вже для меншого кола змінних (включивши лише "найпопулярніші" та найпоширеніші політичні партії). У цьому випадку ми отримали коефіцієнт детермінації, який у 3 моделі описує 24% всіх можливих змінних, що можуть впливати на нашу досліджувану змінну.

Коефіцієнти моделі вказують лише на взаємозалежність кількості субвенцій із провладністю народного депутата, що є логічно, оскільки саме за їх поданням і надають субвенції для громад.

Таким чином, регресійні моделі вказали на статистичну значущість змінних населення громади, партійності народних депутатів та кількості виділених субвенцій. Наша перша множинна регресійна модель виявилася найбільш описовою та підтвердила, що партійність народного депутата та кількість населення громад мають безпосередній вплив на кількість виділених субвенцій для громад.

Отже, наше дослідження підтверджує, що політичний вплив народних депутатів є залежним від розмірів об'єднаних територіальних громад. Відповідно народні депутати більш імовірно впливатимуть саме на громади з більшою чисельністю через такі чинники: більша кількість електорату, більша кількість інфраструктурних об'єктів, більша кількість малого чи середнього бізнесу,

а відповідно і більша кількість соціально-економічних проєктів, для яких можна виділити субвенції з державного бюджету.

Таблиця 3.

Результати бінарної логістичної регресії

		B	Середньо-кватратична помилка	Вальд	ст. св.	значущість	Exp (B)
Крок 1	amount	0,000	0,000	107,361	1	0,000	1,000
	константа	-1,034	0,186	31,004	1	0,000	0,356
Крок 2	smd	0,009	0,001	49,449	1	0,000	1,009
	amount	0,000	0,000	112,990	1	0,000	1,000
	константа	-2,083	0,245	72,114	1	0,000	0,125
Крок 3	smd	0,009	0,001	51,618	1	0,000	1,009
	amount	0,000	0,000	116,099	1	0,000	1,000
	council	-0,047	0,013	13,004	1	0,000	0,954
	константа	-1,796	0,256	49,288	1	0,000	0,166

Джерело: розробив автор на основі зібраної бази даних за допомогою статистичної програми SPSS.

Як наслідок, реклама діяльності народного депутата або ж будь-який різновид непрямой агітації може мати більший результат саме у великих громадах, що і пояснює наша регресійна модель. У контексті дослідження політичного впливу головним чинником та залежною змінною є саме кількість виділених субвенцій, оскільки саме цей інструмент впливу відкриває народним депутатам можливість для отримання поставлених цілей, політичних маніпуляцій над жителями громад, та “купівлі” електоральних бонусів. Важливо, що наша регресійна модель та загалом результати дослідження вказують саме на вагомий фактор “провладного” представництва таких народних депутатів, які представляють політичну партію “Слуга народу”. Результати нашого дослідження можна використати для дослідження політичних мотивів та інтересів не лише окремих народних депутатів та представників партії, але і політичної сили як окремого агента політичного впливу.

Висновки. Наше дослідження підсумовує те, що реформа децентралізації в Україні та створення об’єднаних територіальних громад, незважаючи на певні успіхи, потребує значного доопрацювання, зокрема нормативно-правової бази, вирішення наявних проблем та прогалин, що дозволяють використовувати різноманітні інструменти політичного впливу з боку місцевих еліт та народних депутатів для отримання власних вигод (зокрема непрямую політичну агітацію, рекламу, контроль над ресурсами та збереження чи переобрання на посадах). Фактично політичний вплив, що спрямований на об’єднані територіальні громади або ж на реформу децентралізації загалом, наявний на всіх рівнях політичної влади, що підтверджено в численних дослідженнях науковців.

Крім того, на нашу думку, одним із головних чинників політичного впливу є два ресурси: фінансовий (як збереження контролю над фінансами, так і отримання нових джерел доходів) та адміністративний (збереження посади та своїх повноважень). Важливо також і те, що головним інструментом та механізмом впливу є саме контроль над фінансовими потоками та доходами громад (як від районних депутатів, представників адміністрацій чи міських голів, так і народних депутатів). Умовно кажучи, фінансовий ресурс можна назвати головним “важелем впливу”, що може приносити необхідний результат та змінювати поведінку об’єктів впливу (жителів громад) у потрібному руслі. Інші інструменти політичного впливу (блокування рішень, затримка створення громад, відтягування виборів) були менш поширеними та більш характерними саме для старту реформи, натомість як фінансові інструменти є характерними протягом всього періоду створення та функціонування громад.

Щодо наших гіпотез, то можна зробити такі висновки.

Наша перша множинна регресійна модель виявилася найбільш описовою та підтвердила нашу першу гіпотезу. Як наслідок, партійність народного депутата та кількість населення громад мають безпосередній вплив на кількість виділених субвенцій для громад. Відповідно можна чітко прослідкувати взаємозалежність між розмірами громад та “інтересом” до них народних депутатів. Політичний вплив, що здійснюють через механізм виділення державних субвенцій від народних депутатів партії “Слуга народу”, залежить від розміру громади, тобто що більша громада, то більша кількість виділених субвенцій та потенційна неприхована агітація чи реклама народного депутата.

Наша друга гіпотеза не підтвердилася, оскільки вплив місцевих голів на кількість виділених субвенцій є мінімальним. Відповідно партійність голів громад (або радше те, хто висунув голову громади на виборах) не відіграє значної ролі в отриманні субвенцій чи взагалі має якусь взаємозалежність із розмірами об’єднаної територіальної громади.

Враховуючи те, наскільки важливим є ресурс та інструмент фінансового впливу або ж загалом питання доходів громад (додатково також і контролю над доходами), доречним буде розширити базу даних та включити аналіз бюджетів громад, взаємозалежності їх із представниками місцевої або ж центральної влади.

Бібліографічні покликання

1. 33 депутати, які використовували субвенції для агітації, пройшли до парламенту. ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/news/parliament/subventisii/19445-33-deputata-iaki-vikoristovuvaii-subventsiyi-dlia-agitatsiyi-proishli-do-parlamentu> (Дата звернення: 18.08.2021)

2. Diez D., Rundel M. OpenIntro Statistics. Leanpub. URL: <https://leanpub.com/openintro-statistics> (Last Accessed: 20.11.2021)

3. Romanova, V. and Umland, A. Ukraine’s Decentralization Reforms Since 2014: Initial Achievements and Future Challenges. Chatham House Research Paper. 2019. URL: <https://www.chathamhouse.org/publication/ukraine-s-decentralization-reforms-2014-initial-achievements-and-future-challenges> (Last accessed: 06.06.2021).

4. Бабка В. Політичний вплив: тенденції концептуальних змін. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2014. С. 325–336.

5. Бабка В. Функціональні етапи здійснення політичного впливу. *Грані*. 2014. С. 65–71.

6. Виговський Д. Суть політичного впливу як категорії політичної науки. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2007. С. 62–66.

7. Горбатюк М. Вплив регіональної і місцевих політичних еліт на проведення реформи децентралізації у Вінницькій області. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2019. С. 97–122.

8. Горбатюк М. Вплив регіональної і місцевих політичних еліт на проведення реформи децентралізації у Вінницькій області. ІПЕНД. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/gorbatuk_vplyv.pdf (Дата звернення: 20.11.2021)

9. Державні субвенції – 2018: гроші для громадян чи для депутатів? ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/report/vybory/16670-derzhavni-subventsii-2018-groshi-dlia-gromadian-chi-dlia-deputativ> (Дата звернення: 18.08.2021)

10. Децентралізація в Україні. Decentralization. 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua> (Дата звернення: 12.12.2021)

11. Звіт щодо ймовірного використання бюджетних ресурсів у цілях непрямой агітації (червень 2018 – січень 2019 рр.) ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/report/vybory/vybory-prezydenta/vybory-prezydenta-2019/16777-zvit-shchodovimovirnogo-vikoristannia-biudzhethnikh-resursiv-u-tsiliakh-nepriamoyi-agitatsiyi-cherven-2018-sichen-2019-rr> (Дата звернення: 18.08.2021)

12. Кабмін проігнорував рекомендації ОПОРИ з приводу субвенцій. ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/news/vybory/vybory-prezydenta/vybory-prezydenta-2019/17512-kabmin-proignoruvav-rekomendatsiyi-opori-z-privodu-subventsii> (Дата звернення: 18.08.2021)

13. Курочкіна Ю. Вплив законодавства на ОТГ: чи справді дотримання формальних норм створює спроможні громади? VoxUkraine. 2020. URL: https://voxukraine.org/uk/vpliv-zakonodavstva-na-otg-chi-spravdi-dotrimannya-formalnih-norm-stvoryuє-spromozhni-gromadi/?fbclid=IwAR1x9FkfOHN1RcrElzC0g_kiTvrbEub0I3E7IzVP8XcUAxGHUoG1fVAbmY (Дата звернення: 12.07.2021)

14. Лебедюк В. Статистичні методи в політичній науці: регресійні моделі. *Слов'янський вісник*. 2015. С. 93–97.

15. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування. Decentralization. 2020. URL: <https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring> (Дата звернення: 10.12.2021)

16. Оцінка фінансової спроможності 366 ОТГ за 2017 р. SlideShare. URL: <https://www.slideshare.net/secret/IS1k2JOSki3SDW> (Дата звернення: 12.07.2021)

17. Пітцик М., Слобожан О., Рабошук Я. 1000 громад: формування спроможних територіальних громад. ПУЛЬС. URL: <http://auc.org.ua/sites/default/files/library/posibnyk.tergrweb.pdf> (Дата звернення: 27.04.2021)

18. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> (Дата звернення: 12.07.2021)

19. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. *Відомості*

Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-2014-p> (Дата звернення: 12.07.2021)

20. Про місцеве самоврядування в Україні. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (Дата звернення: 12.07.2021)

21. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#n8> (Дата звернення: 12.07.2021)

22. Субвенції-2020. На що виділили кошти перед місцевими виборами? ОПОРА. 2020. URL: <https://www.oporaua.org/report/parliament/subventisii/20725-subventsiyi-2020-na-shcho-vidilili-koshti-pered-mistsevimi-viborami> (Дата звернення: 18.08.2021)

References

1. 33 deputaty, yaki vy`kory`stovuvaly` subvenciyi dlya agitaciyi, projshly` do parlamentu.

ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/news/parliament/subventisii/19445-33-deputata-iaki-vikoristovuvali-subventsiyi-dlia-agitatsiyi-proishli-do-parlamentu> [in Ukrainian] (2021, August 18)

2. Diez D., Rundel M. OpenIntro Statistics. Leanpub. URL: <https://leanpub.com/openintro-statistics> (Last Accessed: 20.11.2021)

3. Romanova, V. and Umland, A. Ukraine's Decentralization Reforms Since 2014: Initial Achievements and Future Challenges. Chatham House Research Paper. 2019. URL: <https://www.chathamhouse.org/publication/ukraine-s-decentralization-reforms-2014-initial-achievements-and-future-challenges> (Last accessed: 06.06.2021).

4. Babka V. Polity`chny`j vplyv: tendenciyi konceptual`ny`x zmin. Naukovi zapu`sky` Insty`tutu polity`chny`x i etnonacional`ny`x doslidzhen` im. I. F. Kurasa NAN Ukrayiny`. 2014. S. 325–336 [in Ukrainian]

5. Babka V. Funktsionalni etapy zdiisnennia politychnoho vplyvu. Hrani. 2014. S. 65–71. [in Ukrainian]

6. Vyhovskiy D. Sut politychnoho vplyvu yak katehorii politychnoi nauky. Ukrainska natsionalna ideia: realii ta perspektyvy rozvytku. 2007. С. 62–66 [in Ukrainian]

7. Horbatiuk M. Vplyv rehionalnoi i mistsevykh politychnykh elit na provedennia reformy detsentralizatsii u Vinnytskii oblastiiu Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy. 2019. С. 97–122 [in Ukrainian]

8. Horbatiuk M. Vplyv rehionalnoi i mistsevykh politychnykh elit na provedennia reformy detsentralizatsii u Vinnytskii oblasti. IPIEND. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/gorbatuk_vplyv.pdf [in Ukrainian] (2021, November 21)

9. Derzhavni subventsii – 2018: hroshi dlia hromadian chy dlia deputativ? ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/report/vybory/16670-derzhavni-subventsiyi-2018-groshi-dlia-gromadian-chi-dlia-deputativ> [in Ukrainian] (2021, August 18)

10. Detsentralizatsiia v Ukraini. Decentralization. 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua> (2021, December 12)

11. Zvit shchodo umovirnoho vykorystannia biudzhethnykh resursiv u tsiliakh nepriamoi ahitatsii (cherven 2018 – sichen 2019 rr.) ОПОРА. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/report/vybory/vybory-prezydenta/vybory-prezydenta-2019/16777-zvit-shchodo-umovirnogo-vikoristannia-biudzhethnykh-resursiv-u-tsiliakh-nepriamoyi-agitatsiyi-cherven-2018-sichen-2019-rr> [in Ukrainian] (2021, August 18)

12. Kabmin proihnoruvav rekomendatsii OPORY z pryvodu subventsii.OPORA. 2019. URL: <https://www.oporaua.org/news/vybory/vybory-prezydenta/vybory-prezydenta-2019/17512-kabmin-proihnoruvav-rekomendatsiyi-opori-z-privodu-subventsii> [in Ukrainian] (2021, August 18)
13. Kurochkina Yu Vplyv zakonodavstva na OTH: chy spravdi dotrymanna formalnykh norm stvoriue spromozhni hromady? VoxUkraine. 2020.URL: https://voxukraine.org/uk/vpliv-zakonodavstva-na-otg-chi-spravdi-dotrimannya-formalnih-norm-stvoryuye-spromozhni-gromadi/?fbclid=IwAR1x9FkfOHN1RcrElzC0g_kiTvr-bEub0I3E7lZVP8XcUAxGHUoG1fVAbmY [in Ukrainian] (2021, July 12)
14. Lebediuk V. Ctatystychni metody v politychnii nautsi: rehresiini modeli. Slovianskyi visnyk. 2015. S. 93–97.
15. Monitorynh protsesu detsentralizatsii vlady ta reformuvannya mistsevoho samovriaduvannya. Decentralization. 2020. URL: <https://decentralization.gov.ua/mainmonitoring> [in Ukrainian] (2021, December 12)
16. Otsinka finansovoi spromozhnosti 366 OTH za 2017 r. SlideShare. URL: <https://www.slideshare.net/secret/IS1k2J0Ski3SDW> [in Ukrainian] (2021, July 12)
17. Pittsyk M., Slobozhan O., Raboshuk Ya. 1000 hromad: formuvannya spromozhnykh terytorialnykh hromad. PULS. URL: http://auc.org.ua/sites/default/files/library/posibnyk_tergrweb.pdf [in Ukrainian] (2021, April 27)
18. Pro dobrovilne obiednannya terytorialnykh hromad. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> [in Ukrainian] (2021, July 12)
19. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo realizatsii Kontseptsii reformuvannya mistsevoho samovriaduvannya ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-2014-p> [in Ukrainian] (2021, July 12)
20. Pro mistseve samovriaduvannya v Ukraini. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> [in Ukrainian] (2021, July 12)
21. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannya mistsevoho samovriaduvannya ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p#n8> [in Ukrainian] (2021, July 12)
22. Subventsii-2020. Na shcho vydilyly koshty pered mistsevymy vyboramy? OPORA. 2020. URL: <https://www.oporaua.org/report/parliament/subventisii/20725-subventsiyi-2020-na-shcho-vidilili-koshti-pered-mistsevimi-viborami> [in Ukrainian] (2021, August 18)

POLITICAL IMPACT ON THE DECENTRALIZATION REFORM IN UKRAINE

Bohdan Sitarskyi^{a,*}

^a*Department of National Security and Political Science, The National University of Ostroh Academy, Ostroh, Ukraine*

ABSTRACT

The essence of the work is the study of political influence and its selfish manifestations by the people's deputies of Ukraine on the process of formation and functioning of

---

ARTICLE INFO

Keywords:

decentralization, united territorial communities, political influence,

---

united territorial communities. In our work, political influence is revealed as an element of indirect political agitation of deputies in the district through the mechanism of financing and allocating state subventions from the state budget of Ukraine to communities, which is a very popular and effective tool of direct influence on residents of united territorial communities. The first section of our study is devoted to the study and interpretation of the concept of political influence, and the methods by which it can be explored. The second section attempts to analyze the gaps in decentralization reform that have made it possible to spread such selfish political influence. The third section contains the empirical part of our study, where we obtained the results of the interdependence of political influence of people's deputies with the volume of issued state subventions of communities in 2020.

---

local elections

*Corresponding author:
bohdan.sitarskyi@oa.edu.ua
*ORCID:
0000-0001-5987-9572

Article history:
Received 02.09.2022
Accepted 30.10.2022

Content from this work may be used under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International Licence (CC BY 4.0). Any further distribution of this work must maintain attribution to the author(s) and the title of the work, journal citation and DOI.
